

EESTI HAIGEKASSA TERVISHOIUTEENUSTE LOETELU MUUTMISE TAOTLUS

1. Taotluse algataja	
Organisatsiooni või ühenduse nimi	<i>Eesti Ortodontide Selts</i>
Postiaadress	<i>Raekoja plats 6, Tartu 51003</i>
Telefoni- ja faksinumber	<i>5131673</i>
E-posti aadress	<i>info@eestiortodont.ee</i>
Kontaktisiku ees- ja perekonnanimi ning kontaktandmed	<i>Katri Herman Telefon 5131673 katriherman@gmail.com</i>

2. Teenuse nimetus, kood ja kohaldamise tingimus(ed)	
2.1. Teenuse nimetus	<i>Suust mitte-eemaldatav funktsionaalne aparaat</i>
2.2. Teenuse kood tervishoiuteenuste loetelus (<i>edaspidi</i> loetelu) olemasoleva teenuse korral	
2.3. Kohaldamise tingimus(ed)	<i>Tervishoiuteenuste loetelu laiendamine</i>
2.4. Ettepaneku eesmärk	☒ Uue tervishoiuteenuse (<i>edaspidi</i> teenuse) lisamine loetellu ¹ ☐ Loetelus olemasoleva teenuse piirhinna muutmine ² ☐ Teenuse kohaldamise tingimuste muutmine ³ ☐ Teenuse nimetuse muutmine ⁴ ☐ Teenuse kustutamine loetelust ⁵ ☐ Teenuse omaosaluse määra muutmine ⁶ ☐ Muu (selgitada)
2.5. Peatükk loetelus, kus teenus peaks sisalduma	☐ Üldarstiabi ☒ Ambulatoorne eriarstiabi ☐ Meditsiiniseadmed ja ravimid ☐ Statsionaarne eriarstiabi ☐ Uuringud ja protseduurid ☐ Operatsioonid ☐ Laboriuuringud, lahangud ja kudede transplantaadid ☐ Veretooted ja protseduurid veretoodetega ☒ Hambaravi ☐ Kompleksteenused

¹ Täidetakse kõik taotluse väljad või tuuakse selgitus iga mittetäidetava välja kohta, miks seda ei ole võimalik/vajalik täita.

² Kui teenuse piirhinna muutmise tingib uue meditsiiniseadme, ravimi vm lisamine teenuse kirjeldusse, täidetakse taotluses uue ressursi kohta kõik väljad või tuuakse selgitus iga vastava mittetäidetava välja juurde, miks seda ei ole võimalik/vajalik täita. Kui piirhinna muutmise tingib ressursi maksumuse muutus, täidetakse vähemalt väljad 1- 2 ning 8.1.

³ Täidetakse kõik allpool esitatud väljad või tuuakse selgitus iga vastava mittetäidetava välja kohta, miks seda ei ole võimalik/vajalik täita.

⁴ Täidetakse punktid 1-2 ning esitatakse vaba tekstina põhjendus teenuse nimetuse muutmise vajalikkuse kohta.

⁵ Täidetakse taotluse punktid 1-2 ning esitatakse vaba tekstina põhjendus teenuse kustutamise kohta.

⁶ Täidetakse punktid 1-2, 4.6, 9 ning esitatakse vaba tekstina põhjendus omaosaluse muutmise kohta.

Ei oska määrata/ Muu (selgitada)

3. Tõenduspõhisus ja näidustused

3.1. teenuse osutamise meditsiinilised näidustused ja vajadus teenuse osutamiseks;
*Eestis põhineb ortodontilise ravi riiklik rahastamine vastavalt Vabariigi Valitsuse 2007. aasta 20. veebruari määruses nr.49 kinnitatud diagnoosi raskusastmele, mille järgi toimub selekteerimine hambumuse morfoloogiliste tunnuste alusel. Üheks raskemaks hambumusanomaaliaks, mille puhul tasutakse ravi ravikindlustus rahade eest on **proгнаatne hambumus sagitaalse lahiga 9 mm ja enam.***

20% hambumusanomaaliatega lastes esineb prognaatne hambumus. Proгнаatse hambumusanomaalia ravis on viimastel aastatel toimunud mitmeid muudatusi. Raviaparatuur on järjest enam muutunud patsiendisõbralikumaks.

3.2. teenuse tõenduspõhisus avaldatud kliiniliste uuringute alusel taotletud näidustuste lõikes;

Jrk nr.	Uuri ngu auto ri(te) nime d	Uuri ngu kvali teet ⁷ Uuri ngus se hõl mat ud isiku te arv ja lühii selo omu stus	Uuritava teenuse kirjeldus	Esmane tulemus, mida hinnati	Muu(d) tulemus(e d), mida mõõdeti/ hinnati	Alterna tiiv(id) millega võrreld i	Jälgimi se perio d	d
1	2	3	4	5	6	7	8	9
3. The mechani sm of Class II correctio n in late Herbst	<i>Panc hers et al</i>	A	<i>Klass 2 ravi võrdlus Herbsti aparaadi ga enne ja peale puberteet</i>	<i>Ravi Herbstiga eiehevate s vanuseper ioodides</i>	<i>Klass 2 korrigeer umine ja selle korrigeer umise võrdlus erinevates</i>	<i>Kõrvalt oimete esinemi ne</i>	<i>Varane ja hiline ravi</i>	<i>6,2-7,7 kuud</i>

⁷ Märgitakse järgmiselt:

A – tugevalt tõenduspõhine (põhineb süstemaatilisel ülevaatel kõigist asjakohastest randomiseeritud kliinilistest uuringutest ja/või metaanalüüsil);

B – tõenduspõhine (põhineb vähemalt ühel korralikult disainitud randomiseeritud kliinilisel uuringul),

C – kaheldav või nõrgalt tõenduspõhine (juhul, kui pole A ega B, aga tõenduspõhisus on kirjeldatud kirjanduse põhjal);

D – muu, selgitada.

treatme nt			<i>i</i>		<i>vanustes</i>			
1 Short-term skeletal and dental effects of the Xbow appliance as measured on lateral cephalograms	<i>Mir, Barnett, Higgins, Major</i>	<i>a</i>	<i>69 klass 2 patsienti</i>	<i>Klass 2 varane ravi Forsusega</i>	<i>Klass 2 tsefalomeetri lineaarsete dentaalne korrigeerimine</i>	<i>30 ravimata klass 2 patsienti</i>	<i>Herbst</i>	<i>4,5 kuud aparadiga, 6,4 kuud peale aparadi eemaldamist</i>
2. Effectiveness of treatment for class II malocclusion with the herbst or twin-block appliances: a randomized, controlled trial	<i>O'Brien et al</i>	<i>a</i>	<i>215 klass 2 patsienti</i>	<i>Klass 2 korrigeerimine</i>	<i>Võrdlus kahe aparadi toime vahel</i>		<i>Mõlemat aparati omavahel</i>	<i>8-9 kuud</i>

3.3. teenuse sisaldumine punktis 3.1 esitatud näidustustel Euroopa riikides aktsepteeritud ravijuhistes;

Herbst on populaarne Saksamaal, breketravi ja funktsionaalse ravi etapid toimuvad eraldi.

3.4. teenuse osutamise kogemus maailmapraktikas ja Eestis punktis 3.1 esitatud näidustuste lõikes;

Ameerika Ühendriikides on populaarsed aparadid, mida saab kasutada koos breketraviga, näiteks Forsus.

3.5. Meditsiinilise tõenduspõhisuse võrdlus Eestis ja rahvusvaheliselt kasutatavate alternatiivsete tervishoiuteenuste, ravimite jm,

2 FORMTEXT

Uuringu

nimetus

Teenusest			saadav			tulemus
	FORMTEXT		Alternatiiv	1	-	
	FORMTEXT		Alternatiiv	2	-	
1						
2						
4						
5						
1.						
Klass 2	korrigeerimine	ilma	patsiendi	poolse	koostööta	FORMTEXT □□□
Herbst						
Kaksikblokk						
2						
klass 2	korrigeerimine	ilma	patsiendi	poolse	koostööta	FORMTEXT □□
3						
Klass 2	korrigeerimise	võimalikkus		erinevates	vanuseperioodides	
Varane	või			hiline	ravi	
Uur						
ngu						nimetus
Teenuse		kõrvaltoimed		ja		tüsistused
	FORMTEXT		Alternatiiv	1	-	
	FORMTEXT		Alternatiiv	2	-	
1						
Rohkem	dentaalset	efekti	ja	vähem	skeletaalset	efekti
Herbst						
Kaksikblokk						
2						
Rohkem	dentaalset	ja vähem	skeletaalse	tefekti.	Patsiendi	soovimatus kasutada eemaldatavat
						aparaati.
.3						
						Hilise ravi korral alumised esihambad kalduvad enam labiaalsele

3.6. teenuse seos kehtiva loeteluga, sh uue teenuse asendav ja täiendav mõju kehtivale loetelule;

Võib asendada suust eemaldatava funktsionaalse aparaadiga, aga probleemiks on sageli patsiendi koostöö

3.7. teenuse seos erinevate erialade ja teenuse tüüpidega;

4. Teenusest saadav tulemus ja kõrvaltoimed

4.1. teenuse oodatavad ravitulemused ning nende võrdlus punktis 3.2 esitatud alternatiividega (ravi tulenev pikaajaline prognoos):

P 3.2. tabeli uuringu jrk n	Teenusest saada	ulemus Taotl	tav teenus Alternatiiv 1 - FORMTEXT	Alternatiiv 2 - FORMTEXT
1	2	3	4	5
1	Klass 2 hambumusprobleemi korrigeerumine ilma lõualuude kasvuperioodis, ilma patsiendi poolse koostööta. Lõualuude edasiseks kasvuks ja arenguks soodsate tingimuste loomine, alalõua liigesprobleemide ennetamine	Hambumusprobleemi ravi/ortodontiline ravi-suust mitte eemaldatav funktsionaalne aparaat	Patsiendi poolset koostööd nõudev kaksikblokk-suust eemaldatav funktsionaalne aparaat	ortognaatne kirurgia pärast kasvuperioodi lõppu, vanuses 19-20 eluaastal
2	Klass 2 hambumusprobleemi korrigeerumine, ilma patsiendi poolse koostööta. Võimalik kasutada koos breketsüsteemiga üheaegselt ja korrigeerida ka alalõua asümmeetriat. Alalõua liigesprobleemide ennetamine.	Hambumusprobleemi ravi/ortodontiline ravi-suust mitte eemaldatav funktsionaalne aparaat.	Etapiline ravi: 1) Patsiendi poolset koostööd nõudev kaksikblokk –suust eemaldatav funktsionaalne aparaat 2) Breketsüsteem interdigitatsiooniks	ortognaatne kirurgia pärast kasvuperioodi lõppu, vanuses 19-20 eluaastal
3	Klass 2 hambumusprobleemi korrigeerumine ilma patsiendi poolse koostööta. Lõualuude edasiseks kasvuks ja arenguks soodsate tingimuste loomine, alalõua liigesprobleemide ennetamine	Hambumusprobleemi ravi/ortodontiline ravi-suust mitte eemaldatav funktsionaalne aparaat	Patsiendi poolset koostööd nõudev kaksikblokk-suust eemaldatav funktsionaalne aparaat	ortognaatne kirurgia pärast kasvuperioodi lõppu, vanuses 19-20 eluaastal

4.2. teenuse kõrvaltoimed ja tüsistused, nende võrdlus punktis 3.2 esitatud alternatiivide kõrvaltoimetega:

P 3.2. tabeli uuringu jrk nr.	Teenuse kõrvaltoimed ja tüsistused	Taotletav teenus	Alternatiiv 1 - FORMTEXT	Alternatiiv 2 - FORMTEXT
1	Kaasnevad ülemiste ja alumiste esihammaste kalde muutused st dentaalsed muutused lisaks skeletaalsetele muutustele. Apraadi purunemine ravi ajal. Patsiendi ülitundlikkus aparadis sisalduva komponendi suhtes.	Hambumusanomalia ravi/ortodontiline ravi-suust mitte eemaldatav funktsionaalne aparaat	Nõuab patsiendi poolset koostööd tulemuse saavutamiseks. Apraadi purunemine ravi ajal. Ülitundlikkus aparadis sisalduva komponendi suhtes. Apraadi kaotus.	Kirurgiline alalõua korrigeerimine, traumaatilise alalõua tundlikkuse häired postoperatiivselt
2	Kaasnevad lisaks skeletaalsetele muutustele ka üla,-alakaare esihammaste kalde muutused. Apraadi purunemine ravi kestel. Patsiendi ülitundlikkus aparadis sisalduva komponendi suhtes	Hambumusanomalia ravi/ortodontiline ravi-suust mitte eemaldatav funktsionaalne aparaat	Nõuab patsiendi poolset Koostööd tulemuse saavutamiseks. Apraadi purunemine ravi kestel. Ülitundlikkus aparadis sisalduva komponendi suhtes. Apraadi kaotus.	Kirurgiline alalõua korrigeerimine, traumaatilise alalõua tundlikkuse häired postoperatiivselt.

4.3. punktis 4.2. ja 3.5 esitatud kõrvaltoimete ja tüsistuste ravi kirjeldus (kasutatavad tervishoiuteenused ambulatoorsed ravimid);

Üla,-alakaare esihammaste kalde muutus võib olla positiivne kõrvaltoime sagitaalse lahi vähendamisel. II etapina korrigeeritakse breketraviga esihammaste kalded. Apraadi purunemise korral, uue aparadi valimisel puhul laboris (väljaõppinud tehnik), Forsus tüüpi aparaat labori poolset sekkumist ei vaja, vahetatakse välja. Väiksemad probleemid, näiteks lahti tulnud kinnitus, võimalik korrigeerida hambaravi toolis. Ülitundlikkus aparadis sisalduva komponendi suhtes esineb üliharva, võimalikud allergiad selgitatakse välja juba eelnevalt külastusel. Süljel on tugev neutraliseerimisvõime. Ülitundlikkuse korral aparadis sisalduva komponendi katkestamine selle aparadiga ja alternatiivide kasutamine.

4.4. taotletava teenuse osutamiseks ja patsiendi edasiseks jälgimiseks vajalikud tervishoiuteenused

ambulatoorsed) vm ühe isiku kohta kuni vajaduse lõppemiseni ning võrdlus punktis 3.5 nimetatud kaasnevate teenustega;

Peale ortodontilise ravi lõppu järgneb ravitulemuse säilitamise periood sarnaselt teiste ortodontilist ravi saanud patsientidega. Ravi kestvus sõltub esmasest ortodontilisele visiidile pöördumise ajast st.lõualuude kasvu perioodist .Ravi viiakse läbi II etapis Herbst tüüpi aparaadiga hambumus korrigeerimine ja III etapis Forsus tüüpi aparaadiga hambumusprobleemi raskusastmest, sõltuvalt ravi ühes etapis.Ortodontilise ravi kestvus sõltub lõualuude kasvust ja hambumusprobleemi raskusastmest, sõltuvalt I,II,III etapiline.

4.5. teenuse võimalik väär-, ala- ja liigkasutamine; teenuse optimaalse ja ohutu kasutamise tagamiseks kohaldamise tingimuste seadmise vajalikkus;

Teenuse eesmärk on hambumusprobleemi korrigeerimine võimalikult patsiendisõbralikult ja sõltuvalt raskusastmest ravi ajaga.Suust eemaldatavad ortodontilised aparaadid nõuavad patsiendi poolset koostööd suuhoolduse saavutamiseks.Suust mitte eemaldatavad funktsionaalsed aparaadid patsiendi poolset koostööd ei nõua ja ei põhjusta kadumise ja kandmise probleeme.

4.6. patsiendi isikupära võimalik mõju ravi tulemustele;

Suust mitte eemaldatava funktsionaalse aparaadiga lahendame aparaadi kadumise ja kandmise probleeme.Kõik patsiendid aktiivne,on lõppenud ja tulemus tuleb aeglaselt või kasvumodifikatsioon (erinevad põhjused) ei toimi.Ülimalt oluline on sisalduva komponendi suhtes.Puudulik suuõõne hügieen.

5. Vajadus

5.1. Eestis teenust vajavate patsientide arvu hinnang (ühe aasta kohta 4 aasta lõikes), kellele on realselt võimalik teenust osutada taotletud näidustuste lõikes:

Teenuse näidustus	Patsientide arv aastal t^*	Patsientide arv aastal $t+1$	Patsientide arv aastal $t+2$	Patsientide arv aastal $t+3$
1	2	3	4	5
Klass 2	550	540	530	520

* t – taotluse menetlemise aastale järgnev aasta;

5.2. teenuse mahu prognoos ühe aasta kohta 4 järgneva aasta kohta näidustuste lõikes:

Teenuse näidustus	Teenuse maht aastal t	Teenuse maht aastal $t+1$	Teenuse maht aastal $t+2$	Teenuse maht aastal $t+3$
1	2	3	4	5
Klass 2	350	340	330	320

6. Taotletava teenuse kirjeldus

6.1. teenuse osutamiseks vajalik koht (palat, protseduuride tuba, operatsioonituba, vm);
Vajalik hambaravi kabinet

6.2. patsiendi ettevalmistamine ja selleks vajalikud toimingud: premedikatsioon, desinfektsioon või muu;

Diagnostilised materjalid,nende põhjalik analüüs.Aparaadi valmistamiseks vajalikud jäljendid hammastest-Herbsti aparaadi puhul,varajases ravis ka Forsus tüüpi aparaatide puhul.Ülemiste molaaride separeerimine kummide abil.

6.3. teenuse osutamise kirjeldus tegevuste lõikes;

1)Diagnostiliste materjalide kogumine ja põhjalik analüüs

2)Herbst aparaadi puhul jäljendite võtmine aparaadi valmistamiseks laboris,ülemiste molaaride

separeerimine kummidega

3)Aparaadi asetamine suhu,elementide toimimise kontroll

4)Forsus tüüpi aparaatide puhul võib eelneka üla-,alakaare breketravi ja lisatakse breketsüsteemide juurde st ravi ühe etapina kui jäävhammaskond.

5)Aparaatide aktiveerimised kuni hambumusprobleem korrigeerub

6)Järgneb breketravi kuna ideaalset üla-,alakaare sobivust esineb vähe,et saavutada head interdigitatsiooni.

7)Retensioon e tulemuse säilitamine

7. Nõuded teenuse osutajale

7.1. teenuse osutaja (regionaalhaigla, keskhaigla, üldhaigla, perearst, vm);
hambaravikliinik, tervishoiutöötajate registris registreeritud ortodont

7.2. infrastruktuur, tervishoiuteenuse osutaja täiendavate osakondade/teenistuste olemasolu vajadus;
ortodondi olemasolu

7.3. personali (täiendava) väljaõppe vajadus;
teadmised omandatakse residentuuris ja täiendkoolitused jooksvalt, läbitud ortodondi pädevuse hindamine Eesti Ortodontide Seltsi poolt

7.4. minimaalsed teenuse osutamise mahud kvaliteetse teenuse osutamise tagamiseks;
Pidev vastavate patsientide olemasolu tagab kogemuse ja sellega seoses parema ja kvaliteetsema teenuse. Aparaati kasutatakse klass 2 probleemide raviks ja neid patisente on meie piirkonnas umbes 20 % kõigist lastest.

7.5. teenuse osutaja valmisoleku võimalik mõju ravi tulemustele.

Teenust osutab ortodont. Mahtude suurenedes tekib kogemus ja sellega seoses paraneb teenuse kvaliteet

8. Kulutõhusus

8.1. teenuse hind; hinna põhjendus/selgitused;

Suust mitte eemaldatava funktsionaalse aparaadi hind 300 eurot, koos aktiveerimiste ja aparaadi eemaldamisega kogu kulu 400 eurot. Kogu teenuse hind ei erine suust eemaldatava funktsionaalse aparaadiga ravi hinnast praeguse kehtiva hinnakirja järgi. Ravi maksumus kiire kasvu perioodis näiteks breketsüsteem ja Forsus -suust mitteemaldatav funktsionaalne aparaat või breketsüsteem ja Twin-Block-suust eemaldatav aparaat on sama 1700-2200 eurot. Hinnavahe on seotud hambusanomaalia raskusastmega, lõualuude kasvuga, mitmest ravietaapi vajadusest.

8.2. teenuse osutamisega kaasnevate teenuste ja soodusravimite, mis on nimetatud p 4.4, isiku kohta kuni vajaduse lõppemiseni esitatud kulude võrdlus alternatiivsete teenuste kuludega isiku kohta kuni vajaduse lõppemiseni;

Puudub vajadus

8.3. ajutise töövõimetuse hüvitise kulude muutus ühe raviepisoodi kohta tuginedes tõendusmateriale uuringutele võrreldes alternatiivsete teenustega;

Puudub vajadus

8.4. patsiendi poolt tehtavad kulutused võrreldes alternatiivsete teenuste korral tehtavate kuludega

Patsient tasub visiiditasu

9. Omaosalus

9.1. hinnang patsientide valmisolekule tasuda ise teenuse eest osaliselt või täielikult

Oma teenuse eest tasuvad ise patsiendid, kelle diagnoos ei kuulu Haigekassa tervishoiuteenustes välja toodud kriteeriumite alla.

10. Esitamise kuupäev	30 detsember 2014
11. Esitaja nimi ja allkiri	Katri Herman, Kirsten Nigul, Tiina Sõlg

12. **Kasutatud kirjandus**

- 1.O'Brien K,Wright J,Conboy F Effectiveness of treatment for Class II malocclusion with the Herbst or Twin-Block appliances:a randomized,controlled trial.Am J Orthod Dentofacial Orthop 2003 aug 124(2):128-37
- 2.Flores-Mir C,Barnett C,Higgins DW Short term skeletal and dental effects of the X-bow appliance as measured on lateral cephalograms.Am J Orthod Dentofacial Orthop 2009 Dec 136(6) 822-32
- 3.Konin F,Pancherz H The mechanism of Class II correction in late Herbst treatment Am J Orthod Dentofacial Orthop 1997 Jul 112 (1)
- 4.Ruf S,Pancherz H Dentoskeletal and facial profile changes in young adults treated with the Herbst appliance .Angle Orthodontists 1999 Jun 69(3) 239-46
- 5.Pancherz H,Bjerklin K Thirty two year follow up study of Herbst therapy: a biometric dental analysis. Am J Orthod Dentofacial Orthop 2014 Jan 145(1) 15-27
- 6.Franchi L,Alvetro L,Giuntini V. Effectiveness of comprehensive fixed appliance treatment used with the Forsus Fatigue Resistant Device in Class II patients. Angle Orthodontist 2011 June ,vol 81 No 4 678-83